

Vrijstellingen onder vuur

Quintijn Hoogenboom

Op 19 april 2023 heeft de Raad van State het beroep van De Faunabescherming tegen het “Faunabeheerplan Algemene Soorten” in Noord-Holland gegrond verklaard. Daarmee mogen jagers in Noord-Holland in ieder geval niet meer schieten op “vrijgestelde soorten”. “Algemene soorten” is hetzelfde als “vrijgestelde soorten”, de laatste term is gebruikelijker, zeker in wet- en regelgeving.

Onder het mom van “schadebestrijding” mag sindsdien in Noord-Holland niet meer worden geschoten op knobbelzwaan, meerkoet, spreeuw, gaai, ekster (provinciale vrijstellingen) en op houtduif, zwarte kraai, kauw, konijn, en vos (landelijke vrijstellingen). Helaas is de Canadese gans, ook landelijk vrijgesteld, niet in deze uitspraak opgenomen.

Witwascircus*

De regelgeving om de jacht te legitimeren is net een witwascircus. Lastig te doorgronden en dat wordt bewust zo gedaan om maar zoveel mogelijk drogredenen te vinden om wilde dieren te mogen schieten.

Deze regelgeving werkt op vier “niveaus”:

- De landelijke lijst van bejaagbare soorten in het jachtseizoen, de zogenaamde wildlijst
- De landelijke lijst van vrijgestelde soorten
- Per provincie, maar meerdere provincies uitgezonderd: een lijst van provinciaal vrijgestelde soorten
- Per provincie: ontheffingen, die voor allerlei diersoorten worden verleend

De landelijke en de provinciale lijsten van vrijgestelde soorten zijn nog meer een doorn in het

oog van de tegenstanders van de jacht dan de jacht in het jachtseizoen (wildlijst) en het “beheer” (is ook schieten) op grond van ontheffingen.

Een soort kan worden vrijgesteld wanneer dieren van deze soort overal in het land of overal in de betreffende provincie ernstige schade aanrichten en er geen “bevredigende oplossingen” zijn buiten afschot. Bijvoorbeeld: bij schade aan kersenboomgaarden door spreeuwen kunnen ook netten over de bomen worden gespannen om vraatschade aan rijpe kersen te beperken.

Terug naar de uitspraak: de Raad van State heeft uitgesproken dat door de provincie Noord-Holland onvoldoende is aangetoond dat zowel de provinciaal vrijgestelde soorten als de landelijk vrijgestelde soorten het gehele jaar en in de gehele provincie ernstige schade aanrichten. Daarmee vervalt de vrijbrief om deze soorten te bejagen, sorry: te “beheren”.

Ontheffingen

Naast dieren, die op een vrijstellingslijst staan, kunnen provincies voor het afschieten van allerlei andere diersoorten, die niet op zo’n lijst staan, een *ontheffing* verlenen. Dat is tot nog toe alleen nog voor de vos gedaan. De vos is helaas altijd de pineut.

* Zie ook het interview met Harm Niesen en de link naar het “witwascircus” via faunabescherming.nl/argus2026-1

Sinds een rechtelijke uitspraak mag er in Noord-Holland onder het mom van schadebestrijding onder andere niet meer op knobbelzwanen en meerkoeten worden geschoten. Foto's: Gerard Ellenbroek.

